

Ein øðrvísi umhvørviskvinna

Umhvørvisfelagsskapur stríðist einsamallur í ES-høvuðsstaðnum fyri rættinum at veiða villini dýr

DÁNJAL HØJGAARD

– Vit eru tann einasti felagsskapurin í Brüssel, sum greitt tekur undir við, at tað skal vera loyvt at gagnnýta alt livandi tilfeingi á burðardyggan hátt.

Orðini fella sum maskinbyskuskt. Hendur hennara leita óróliga eftir pappiri, sum ikki finst á borðinum. Men úr teimum myrku og avgjördu eygunum lýsir ein brennandi eldhugi.

Despina Symons úr Grikkalandi er ein rættilig stríðskvinna. Ein av mongum, sum hevur halgað liv sítt til bardagan fyri náttúruni og umhvørvinum.

Men nukur heilt vanlig

umhvørviskvinna er hon ikki.

Despina er leiðari í European Bureau for Conservation and Development. Ein

umhvørvisfelagsskapur, sum verjur rættin at veiða hval, kóp og onnur dýr, har veiðan ikki er til ampa fyri stovnarnar.

Brundtland-frágreiðingin

– EBDC er ein sjálvboðin og almannagagnligur felagsskapur, sum varð stovnaður í Brüssel í 1989, við tí endamáli at virka fyri grundsjónarmiðnum um burðardyggan vøkstur.

Um hetta mundið komu flestu upplýsingarnar í Europa (í umhvørvismálum, red.) frá teimum protectionistisku bólkunum og teimum, sum virkaðu fyri djóraumsgangan.

Men eftir at Brundtland-frágreiðingin kom, var tørvur á onkrum, sum í Felagsmarknaðinum kundi tala fyri prinsippinum um burðardyggan vøkstur, sigur hon.

Grundarlagið fyri EBDC var sostatt Brundtland-frágreiðingin, sum ein nevnd undir ST gjørdi í 1987. Talan er um eina heimsumfatandi ætlan fyri umhvørvið, eitt nú viðvíkjandi burðardyggu vøkttri.

Hjálpir veiðitjóðum

Sjey fólk arbeida á skrivstovuni hjá EBDC, sum liggur mitt í ES-høvuðsstaðnum. Endamálið hjá felagsskapinum er – sum tey

sjálv siga – at veita »sakligar upplýsingar« um umhvørvismál.

Umframt at veita upplýsingar til politikarar og embættismenn í ES verður felagsskapurin nógv brúktur av veiðitjóðunum.

Kanada, Grønland og Noreg eru millum tey lond, sum hava sáttmála við EBDC.

Fyri eina fasta samsýning útvegar felagsskapurin upplýsingar um tað, sum gongur fyri seg á fundum í ES, sum londini ikki hava atgongd til. Upplýsingar um samtyktir ella ætlanir, sum kunnu fáa álvarsamar avleiðingar t.d. fyri fiskiskapin og hvala- og kópaveiðuna.

– Vit hava meldað okkum úr klubbanum. Tí kunnu vit ikki vænta, at tey koma rennandi til okkara við upplýsingum. Serstakliga ikki við upplýsingum, sum eru viðkvæmir.

Teir mugu vit skaffa okkum umvegis, sigur grønlandski umboðsmaðurin í Brüssel, Finn Lyng.

– Í øllum systeminum er tað bert hesin eini felagsskapurin, sum skilir okkum, tá vit siga at veiðimaðurin hevur ein lóglegan og positivan leiklut í viðurskiftinum millum fólk og náttúru.

Einans hesin felagsskapur er førur fyri og til reiðar at geva okkum teir neyðugu upplýsingarnar, sigur umboðsmaðurin.

Umstrídd mál

Á skrivstovuni hjá EBDC greiða tey við stoltleika frá, at felagsskapurin er nevndur sum besta dømi um, at fíggingin arbeidir innan fyri ES-garðarnar.

– Og at tala fyri rættindunum hjá veiðumonnunum – heldur enn hjá dýrunum – er avgjørt ikki tann lættasta uppgávan í Brüssel.

– Tað hevur verið ótrúliga torført viðhvørt, tí hin síðan av søgnum er nógv lættari at selja til almennu og politikararnar, sigur Despina Symons.

Men hóast tað er trupult at vinna undirtøku fyri veiðusjónarmiðnum, so hevur tann sakliga upplýsingin munað.

– Tað er eitt vaksandi forstæði í Felagsmarknaðinum fyri tørvinum á at gagnnýta náttúru tilfeingið og tí týðningi tað hevur – mentanarliga, sosialt og fíggarliga, sigur leiðarin í EBDC.

– So hvørt sum fólk hoyra ta veruliga søguna, broyta tey eisini hugsan.

Tá ið vit fóru undir virksemi okkara, vóru súgdjórini í havinum eitt evni, sum tú als ikki tosaði um. Tað var tabu.

Men sum frálíður hava vit fingið eitt meira góðtíkið og frítt kjak um hetta mál. Sjálvst fólk, sum fyrr noktaðu at luttaka í kjakinum, eru nú við at stuðla tí enná, sigur hon.

Og tað eru viðkvæm mál, EBDC hettar sær undir. Mál, sum veruliga kunnu fáa sinnið í kók í Europa, bæði millum politikarar og umhvørvisfólk.

Umframt súgdjórini í havinum arbeidir felagsskapurin eisini við spurninginum um at gagnnýta náttúru tilfeingið í Afrika, og m.a. hvussu flástovnurin skal umsitast.

Eisini her vísa royndirnar, at tað ber til at broyta almennu hugsanina við sakligari upplýsing, sigur Despina Symons.

Ítøkilig úrslit

EBDC kann eisini vísa á ítøkilig úrslit av sínum arbeiði.

Sum t.d. tá ein tinglimur í Europatinginum, eftir lobbivirksemi frá djóra-verndarfelagsskapum í Brüssel, vildi hava at vita, um ES-nevndin ætlaði at mótmæla, at Noreg var farið at drepa nósar í sambandi við kópaveiðuna.

EBDC tók málið upp. Embættismennir í ES fingi at vita, at mótmælini vóru grundað á skeivar upplýsingar og leysar pástandir.

Og tað gav úrslit. ES-nevndin valdi ikki at gera nakað við málið.

Sjey ár eftir at felagsskapurin varð settur á stovn, hevur EBDC skapt sær eitt gott umdømi í ES.

Tað er smátt við pengum, men felagsskapurin fær alamt fleiri stuðlar, sigur leiðarin í EBDC.

»Kjet stinkar«

Eitt avrit av eini amerikanskari blaðgrein, sum EBDC hevur fingið hendur á, vísir hvat Despina Symons hugsar um, tá hon tosar um fávitsku og vantandi upplýsing í umhvørvismálum.

»Rottur hava rættindi«, »Kjet stinkar«, »Bjargið silkimáðkinum«, ljóða nakrar av yvirskriftunum í greinini. Høvundin er einki minni enn blaðstjóri á gitna tíðarritinum Newsweek.

Tað eru slíkum kreftum, European Bureau for Conversation and Development m.a. stríðist ímóti.

Aftur í 60'ini við Faroe Boys

Faroe Boys vitja í Vágum eftir 30 ár

Stór ríðistevna við nógvum nýggjum tiltøkum verður vesturi í Vágum 22. juni. Í hesum sambandi fer Vága Ríðingarfelag at skipa fyri stórum dansitiltaki. Dansurin verður ætlandi á flúgv-arabedingini niðri við vatn.

Tað verða Faroe Boys, sum fara at spæla. 30 ár eru nú liðin, síðan orkestrið spældi í Vágum seinast, og var tað tá av berari tilvild. Orkestrið var á vegg til Íslands, men teir sluppu ongán vegg tann dagin orsakað av mjórka. Faroe Boys fara

seinni í ár aftur til Íslands á ferð.

Sum nakað nýtt fer Íslands Rossafelagið at vísa fram gonguløg undir kappriðingini. Eisini verður matból. Eftir tað fer Upp á Tá við Jónvør at vísa fram dansispæl við børnum. Seinni verður bálið tendrað, sungið verður úr Grønubók og Gullberg Gullfoss flytur fram røðu. Kl. 12.00 byrjar dansurin við Faroe Boys. Í sambandi við ríðistevnuna bjóðar Hotel Vág-ar sera bífíg vikuskiftistil-

boð (gisting og mat).

Skráin fyri tiltakinum hjá Vága Ríðingarfelag fer at siggja nøkulunda soleiðis út:

Kl. 16.00: Kappriðing. Stuðul hjá kappriðingini í ár er Atlantic Airways. Undir kappriðingini vísa Íslandsross gonguløg.

Kl. 18.00: Ponyriðing, Matból, Pylsuvogurin leturupp.

Kl. 19.00: Upp á Tá – børn vísa dansispæl.

Kl. 19.30: Spæl fyri børnum

Stedgur

Kl. 22.00: Bálið verður tendrað. Felagssangur v/ harmoniku. Gullberg Gullfoss flytur fram røðu.

Kl. 23.00: Dansur við Faroe Boys.

Hetta skuldi so verið eitt sindur av hvørjum hjá bæði ungum og eldri at farið til 22. juni.

Tiltakið er treytað av veðrinum. Um so er, at veðrið ikki verður til vildar, verður nærri lýst seinni.

»BYRGISNES« til sølu

20-tonsarin »Byrgisnes«, klárur til fiskiskap og í góðum standi – til sølu.

Tlf. 23 425 ella 23 001